

NÓGRÁDI LAPOK HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KÖZGAZDÁSZATI HETILAP.

Előfizetési ár:

Egy évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Negyed évre 1 frt 50 kr.

Magyarországi ár: 15 kr. csónak.

Előfizetni csónak a kiadónál is lehet B-Gyarmaton.

Előfizetési pénzek, reklamációk és hirdetések a kiadónál is befizethetők.

A lap szellemi részére a a Nyiltiltérre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetések

Arányosan szerelt számítottak. — Nagyobb és többszöri hirdetések jutányosan csökkentendők.

Bélyeg minden egyes bejelentésnél külön 30 kr.

Nyiltiltér petis ára: 20 kr.

Állam, társadalom és közművelődés.

Mindenütt, hol a lefolyt századok folyama egy bizonyos területen megtelepült népet történelmi néppé, állammá érlelt. — két nagy tényező működik szakadatlanul közre, hogy az együvértartozás életét elemei, a jövő nagyságának csirái kifejlődjenek s felvirágozzanak. Egyik az állami központi hatalma, másik az örökké élő társadalomnak egy fixpontot soha szem elől nem tévesztő — önálló — egységében és autonómiájában meg nem zsilbasztott — munkája.

Hogy a három halom és négy folyam területén immár ezer éven át mit tett s mit tehetett volna e két tényező: az állam és a társadalom a magyarság érdekében, annak vizsgálása ezúttal messze vezetne. Sok, igen sok történelmi volna kétségtelenül, de elégedjünk most meg azzal a tudattal, hogy a magyar faj él, s ma, az ezredik év küszöbén, kétségbevonhatatlanul a magyar fajt ismeri el mindenki e föld államalkotó nemzetének.

Egyet azonban mégis szükséges lesz a jelen s a jövőre való tekintettel, tanulságképpen kiemelni a történelem adataiból. Ugyanis a mily elszomorító ama körülmény, hogy az állami hatalom évszázadokon keresztül nemcsak nem törekedett ezen országnak teljes megmagyarosításán, sőt több ízben a magyar faj önállóságával homlokegyenest ellenkező célzatokat követett: addig a társadalmi erők öntudatra ébredve, minden eszközt felhasználtak fajunk biztosítására. A társadalmi erők közreműködésének köszönhetjük legnagyobb mértékben, hogy ma magunkat magyaroknak, államalkotó fajnak tarthatjuk.

E ténynek szükségképeni tanúsága pedig a jelenre és a jövőre nézve egyaránt az, hogy a társadalmi tényezők önállóságának bizonyítása, a lankadozó erők telkeltése s a változott viszonyokhoz képest új formákba való öntése: egyik legszebb bizonyítéka hazafiasszonyunknak és legbiztosabb eszköze további fennmaradásunknak.

Hiszen ma már kétségkívül behibonyosodva látjuk, hogy az állam, a kormány még oly cselekvő, még oly erőteljes politikája sem elegendő az anyagi és szellemi felvirágzás megteremtésére. Ma már kétségbevonhatatlanul áll előttünk a tény, hogy az állam működése mellett szükség van ama másik történelmi, sőt etikai nagy tényező önálló s cselekvő munkásságára, a mit társadalomnak hívnak.

Az állam és a társadalom feladatát a mai felfogás szerint csak akként körvonalozhatjuk, hogy az előbbi hivatva van a törvényeknek érvényt szerezni, kivitele fölött őrködni és ezeknek keretében a jogokat megvédeni, ellenben a társadalom ismerheti legjobban a kebelében működő tényezők természetét, jogait és kötelességeit. A társadalom lehet hivatva arra, hogy a törvények iránti tisztelet általánossá váljék a népesség rétegeiben, hogy a különféle nemzetségek lakta vidékeken a kedélyek fogékonyakká tétessenek a közös hazaszeretlet iránt. Így lesz a társadalom közvetve, a törvények támogatásával.

Es csakugyan ott, a hol a társadalomban a faji fenntartás kötelessége nem a közszellem kifolyása, a hol az erkölcsi erő, mely az állameszmének hordozója, gyenge, a hol a közönységből, tepsedéssből kibontakozni nem tudnak, ott a legjobb kormány legnemesebb szándéka keveset fog használni.

Szerencsére nálunk a társadalom a nyolczvanas évek eleje óta öntudatos akcióba lépett. Ekkor merültek fel a társadalmi ébredés céltudatos tünetei, s megszűntek a Felsőleki Magyar Közművelődési Egyesület, majd a hasonevezű ördélyrészi s a többi vidéki kultúregyesületek. Ezen idő óta céltudatosan, terjesztették a magyar nyelv s anyanyelvi és erkölcsi támasztékait minden törekvés, mely a magyar szellem ébresztésére és fenntartására irányul. Ezen idő óta minden magyar ember-

nek éreznie kell, hogy hazafias kötelessége egyik vagy másik kultúregyesülethez csatlakoznia.

Mert hiszen a kultúregyesületek zászlója nem egyéb mint a magyar művelődés és a hazafiság lobogója: előhaladása az igazság, a humanizmus és a honszeretlet diadalát jelenti. Legyen a zászló továbbra is hirdetője a művelődésnek, a békének és az igazi honszeretletnek! Mi pedig felvidéki magyarok sorakozunk e dicső zászló alá minél számosabban!

(F. H.)

Közigazgatási bizottsági ülés.

A közg. biz. július 2-án tartá bati rendes ülését, melyen a főispán bejelenté, hogy Szontagh Pál, Sréter Alfréd, gr. Berchtold Artur és Laszkáry Gyula biz. tag urak elmaradásukat igazolták.

Az alispáni jelentés kiemelte azt az örömdetes tény, hogy a feljegyzés B-Gyarmaton levő tartózkodása alkalmából a székház kijáratási és egyéb fogadatlási költségeire a belügyminiszter egyetértve a pénzügyminiszterrel 20 ezer forintot tesz folyóvá. A vármegyei hivatalok a székház átalakításának munkálatai idejére a polgári iskolába, s a törvényszék, járás-hírdőség és kir. ügyészség az állami elemi iskolába helyeztetnek át a közölt miniszter engedélye folytán. A tanév a b-gyarmati iskolában október 1-én fogja venni kezdetét. Bejelenté továbbá az alispán, hogy a felség szeretett királyunknak ünnepélyes fogadtatása, valamint az elszállásolások iránt az intézkedések megtételére részben folyamatosan vannak.

A bizottság az alispán jelentéseit örömmel vette tudomásul.

A távollévő kir. ügyész helyett Nagy Mihály tiszteletbeli főjegyző adata elő a börtönügyi jelentést, melyből az a körülmény emelkedik ki, hogy a fegyverrel szem hónapról hónapról ad. Nehány év előtt majdnem 300-ra emelkedett a letartóztatottak száma; a múlt hónap már csak 141 férfi és 9 nő volt letartóztatva a b-gyarmati kerületi fogházban.

Kivételos nősülési engedélyre ajánlatnak: Molnár István lőrczeri, Laczó Pál tereskei, Benesik János vinnási, Simon János karabonherényi, Garaj János zelenei, Árvai Mihály dios-jenői, Zsák András turóspályai, Erdélyi István herenényi, Marcsik Pál ipoly-rónyai, Csinecsik Mihály laputói, Baksa András bakabázi, Bodi János sarvasgödei, Monos János híllási, Nagy János kodi, Vincze Antal vizslási, Szatrák János fűrészi, Galik János nagylibereci, Csupos György madaeskei, Mrázik András abelovai, Jenk András poltári, Tolmács Lajos ipoly-bolyki, Galag János dengelezi, Hugi Mihály palotási, Berkes Mihály palotási, Molnár János palotási, Petrovics Ágost b-gyarmati lakosok kérvényei. Pótlás végett visszautasítottak következők: Antos Pál f-tiszorinyi, Dóra József kálói, Szarvas István andrásfalvai, Molnár Gáspár kisterrnei lakosok kérvényei.

Tanügy. A tanügyi tárgyak előadása előtt Scitovszky János alispán melegen emlékeztet meg Kosztka Mihály kir. tanfelügyelőtől, kinek másnap ölték meg 25 évi jubileumát; az alispán kiemelte azt, hogy Kosztka kir. tanfelügyelő úr rövid időtél alatt nagy lefordítást adott tanügyünk fejlődésének, miért is neki jubileuma alkalmából jejjegyzőink elismerését és köszönetet indítványoz. Az indítvány egyhangulag elfogadtatott.

Szűn érkezik be azon iskolák kérvényei, a hol a tanítók fizetése az 1893. évi 26. t.-cz. értelmében 300 frtig biztosítva nincsenek, hol tehát a különbözet az állam tartozik kifizetni. Ezeknek a kérvényeknek beterjesztési határideje szeptember 25-ke. Figyelmebe hoztuk ezt az iskolafentartóknak.

Adóügy. Jablanczy Miklós kir. pénzügyigazgató jelentése szerint, a múlt évi adóhátralék volt egyenes adóban 352.306 frt 67 kr, előírás folyó évi 540.579 frt 42 kr, vagyis összesen 898.886 frt 09 kr. Ezzel befolyt május végéig: 351.067 frt 25 kr, hátralék: 547.218 frt 83 kr. A helyzet 12.000 frt 73 kkal kedvezőbb, mint a múlt év hason szakában.

Egészségünk kedvezőnek jelezte a szakreferens által.

Utainkra különös gond fordított, a azok valamint a műtárgyak, melyekre főleg az ősi nagy hadgyakorlatok alkalmával szükség leend, teljesen jó karba fogtak hozatni. E tekintetben az alispán és főmérnök teljesen meggyugtató nyilatkozatokat tettek. Az esetleg bekövetkező viháry is szába jött, miért is tettszettel fogadta a bizottság az alispán előzetes intézkedéseit a kutak és vírek statisztikájának egybeállítására s a pataki kenderáztatási beszüntetésére néve.

Az öltet főispánunk délután 1 órakor rekeszté be.

A nógrádvármegyei tanítótestület közgyűlése, összekötve Kosztka Mihály kir. tanfelügyelő 25 évi jubileumával.

Már hónapok óta lázas izgatottságot tapasztalhatunk a nógrádvármegyei tanítótestület tagjainál. S méltán, mert a vármegyei tanítótestület első embere Kosztka Mihály kir. tanfelügyelő 25 éves, érdemeiben dúsz működésének megünneplésére készültek elő a nevelés-tanítás emberei.

Az eseményt először a szécsényi tanítókör ülésén indítványozták, majd onnét a tanítótestület központi választmányához áttérve ez azt lelkesen karolta fel s a módoszatok kidolgozására a testület ifjú s máris babérok aratott előke Druga József, továbbá Brett Már, Hábor Sándor, Vajda Vilmosné és Wagner István tag-kból álló rendező bizottságot küldött ki. S e rendező bizottság a választmány, a tanítótestület s általában Nógrádvármegye tanítótestületének feladatait meg feladatát: megrátta Wagner István tollával a Fajor István jubileum költségek lelkes mottoja kezdeti élet- és jellemrajzot és megfestette Kubányi Lajos festőművésznél által jóskiról életnagyságu s a zay-ögrőzi műfajgazdai iskola meglek keretében helyezett tervképet, majd remek beszédek kísérelében üdvözölte az ünnepeltet, külsőleg is nyilvánított ragaszkodását a szeretettel. Különben, hogy mint folyt le az egész ünnepély s a közgyűlés, lassuk alább.

Balassa-Gyarmat városbáznak ormán július 3-án ott lengett a hármaszín, jelezve, hogy e napon gyűlekeznek a vármegyei tanítói egy lelkes ünnepre. Kosztka Mihály örömmünneplésére és egyszerűsind az évi rendes közgyűlés megtartására.

Az „isten hozott” jelképe volt e zászló válaszul azon készségre, hogy a városunkban mindenkor szívesen látott tanító urak ismét itt kerestek bekes otthon ünnepélyük s a nevelés- és tanítási ügy elreinek kiterítésére.

Salgótarján, Szécsény, Losoncz, Szirák, mondják a vármegye minden tájáról érkeztek az érdekeltek s Debreczeny Márton faradtatlanul rendező bizottság elnök, minden elkövetett, hogy szívesen otthon s a nagy szellemi munka után kellő szórakozást leljenek a kedves vendég.

3-án délután több mint három óráig tartó választmányi ülés, majd előértekel volt a másnapi közgyűlés bevezetője, melyet Teller sörösmarkóban a városi műveltebb közönség részvételével is ismerkedési estély követett, mely utóbbi képtet e nap vigalmi részét.

A jó étel, ital, zene csakhamar feleltette a szellemi munka faradalmait s az ifjabbak úgy rögtönözve táncra, is perdülnek szerepeikkel, ha nem hangzik el a felszó: holnap a nagy munka.

Az ismerkedési estélyen résztvettekre fellanyagzólag hatott szeretetli főbírák Reményi Károly ödvözlő pohárköszöntője, mely Druga testületi elnök tisztjában visszhangra is lett, éltetve a főbíró, ki utazóban, a holnapai nap munkáiban nem vehet részt, s iránta a testület becsülését csak ma nyilváníthatja.

4-én 8 órakor zúgott a torony harangjai, hirdetve, hogy e napon a munka nyer elismerést, mely munkáért az Alkotmány hála rege az ajk s egyszerűsind könyörög, hogy egy újabb negyedszázad faradalmaira adjon erőt az Úr. Istennel kezdődött tehát az ünnepelt tanfelügyelő örömmünnepe.

A haladói misét Hottorinszky Károly súlyos betegségéből mindnyájunk örömere teljesen felépült esepert tartotta meg a Szakladyáni Károly jeles zenésznök karnagysága alatt Kubányi Marika, Léray Marika, Szakladyáni Terike kedves pasztiránk és Biszterszky Kázmér, Bisztop Lajos, Baksiorka Jakab, Gönczöl János, Klacsinszky József, Mayer János közreműködésével csak emelte az áhítatot.

9 órakor a vármegyei Pantheonnak is beillő nagytermében díszes hölgy- és férfiközönség jelenlétében nyitotta meg az örömmünnepi közgyűlést Druga József elnök. A magvas és programszerű megnyitásban, ödvözlő a tanítótestület minden egyes tagját, a megjelent vendégeket, megköszöni a bizalmat, melylyel őt az előbbi szakkörbe helyezték, hangsúlyozta, hogy csak a tömörülés vezet célhoz s kiemeli, hogy sokkal nagyobb haladás, egyöntetűség lett volna elérhető, ha a tanítótestület felekezeti közérdekeit is bürgön teljesítve, nem zárkózik el azon testületektől, melyekben a nemzeti népoktatás a jelző. S akkor kivívhatta volna a tanítótestület méltányos díjazást szolgálataiban és nyugdíjaztatásában is. Nincs egy reformnak sem olyan erős közvéleménye, mint a népoktatásnak. Más reform késhet, a népoktatási sokat késhet, — nem késhet többé, mert elkészik akkor a nemzet is.

Igéri továbbá elnök, hogy a közszellem, ásszetartás, haladás sohasem fognak a testület által megörövidülni.

A járási körök a testület építéletének alapkövei, azért ezeken örökönk kell lenniök, hogy izmos legyen magát a testület. Vegre a jogszabályny vezetésére Hábor Sándor főjegyzőt, a hírlapok tudósítóját és az ünnepelt tanfelügyelő élet- és jellemrajzának felolvasására pedig a szerző Wagner István tiszteletbeli főjegyzőt kérte fel.

ban korántsem holmi zajosabb mulatás kedvéért jön ide, mert itt ilyen nincs. Igaz, reggeli 8 órákor már ébren van a furdóközönség nagy része, de az is igaz, hogy esti 10 órákor mindenki alszik. Csendes kedélyű embereknek való hely ez, hol pompásan elmulat az ember a természet ólén, élvezni annak tömörlekedéseit, órászáma sétálhat a közeli fenyvesekben, hol melázasáiban nem egyszer azon veszi magát észre, hogy egy-egy őzike bámul rá könnyes szemével a egyzere csak neki iramodik a pillanat alatt eltűnő a fenyves sötétjében. Nem utolsó mulatás a széstyés csipkékészítő Fátának egyes alantabb nyúlányára fölmászni, honnan egyszerre megláthatni az egész megyét T.-Szklénótól egészen Iuttkáig. Ni, amott éppen most érkeztek haza a rákászatból, van is szákmány elég, szövik már a tervet, hogy holnap a pisztrángokban tessék pusztulást, ha ugyan tessnek, mert ravasz egy hal más a pisztráng! A ki rákászni meg pisztrángot fogni szeret, itt töltheti ebbei passzióját, mert a furdó derék lérdje S c h l e i c h e r Emil szívesen megengedi vendégeinek. Egyik csoport ide, másik amoda járul ki, Znyóvárjár, Szklabinára, Kis-Selmeczkére, Mosócra, Kőrmöczbányára vagy talán éppen T.-Szent-Mártonba. En azonban az elsősegéd mégis a rengeteg fenyvesekhez adom, itt csak úgy mosolyog az ember lelke, a mint régig tekint az égbényulók fák rengeteg tömegén, főt a magában csaknem folyton inog a sötét fenyőlombot és ha egy-egy szélroham övölt le onnan a Fátá ormáról, végig sít a fenyves erdőn az a sajátos sűrű, nyugó hang, mi csak fenyvesekben hallható, de miniket egy szélcsóke se ér, itt lenn a fenyők alján szélesedő bonol, egész tödölve szivjuk magunkba a balszamos levegőt; bárhoa nézzemünk, mindenütt ugyanazt látjuk ugyan, de ezer változatban.

A furdó közönségét a közepostály képezi: tisztviselők, ügyvédek, papok, kereskedők, földbírtokosok, ezek nejei, gyermekei. Itt találkoznak szinről-szinre Turóc megye magyarságával, e bámulatosan derék emberekkel, kik számban igazán nem sokra mennek, de kiknek végzetlenül nagyra becsüendő igaz magy: bafaságuk valóban csodaezért kölcsönös, mely erővel nemcsak legyőzik a bafasfaint pánszláv elemet, hanem a magyarságnak hazafis irányu uralmát állandóvá s kétségbe vonhatatlanná tudják tenni. Hogy a derék magyar nemességnek megvan a népre jótkony hatása, bizonyára az ennek oka, hogy sokat foglalkoztak a néppel, különösbbe a multban, úgy látjuk ez az oka, hogy az őregebbek beszédén meg is érzik a től akcztus, de lelkekben aranyok ezek mind. Az ifjabb nemzedék egészen kifogástalanul beszél magyarul a végzi hivatását a tót nép körében, mint apái. Különösen kedves emberek a megye tisztviselői, kiknek nagy mértékben köszönhető, hogy a pánszláv törekvések még fékevesztettségben nem törtek ki.

Meg-megakadt itt néhány külföldi ember is, ki a baja gyógyításra hozott ide.

Itt grógyul a beteg, ódál a fáradt s a kinek csak egy csöppnyi értéke van a természet szépségei iránt, az okvetetlenül sokat is gyönyörködik itt.

a - r.

Néhány szó a községi közigazgatás államosítására és a körjegyzők elleni támadáshoz.

— Irta: Nemo. —

Nem szándékom, de nem is óhajtom — a mostani bosszadalmas; és igazán mondván — terhes ügyködés fölött, egy élecsb bírálatot vonultatni át a saját s annak révén a legegő, mert ezt ma már úgyis mindanyanyian ismerik; mert annak keserű ízt folyton iszik; mint mondom, épen ezért nincs szándékom az ismertetés részletezésébe bocsátkozni; de nem azért állok ell ettől, hogy a lehurrogástól retelnelek; mi ma már köitünk is napirenden divik vagy felnelek attól, hogy eszméimet szocialisztikus s szofismatikus szemlésművek deklarálónak s felsőbb hatóságokkal meghasonló egyénekké igyekeznének feltüntetni: előllok, mint már fentebb is mondtam; de meg előllok azért is; mert tudom azt, hogy bármint mondanék is a javítás érdemét illetőleg, süket fülekre találnék; deactra annak, hogy azt minden balandó tudja, hogy a munka eredménye annál sikerültebb, amint több a nemes eszűk annak kivételére, és így azt is tudják, hogy bármely fontos tárgynál nem azt kell nézni, kitől a bonnet jön a tapasztalatból gazdasághat szakképelemény, hanem azt kell tekintetbe venni, hogy a cél elérése és kivihetése, jó szolgálatot tehet-e.

Tagadhatatlan az is, hogy nagyon sokan vannak a közéletben olyanok, kik elbizakodva bátrak azt állítani, miszerint a községi közigazgatás minden ágát ismerik, — ez ugyan nagyon szép önbizalomra mutat, az állítások hullamait illetőleg; de kissé talán mégis a hullamokhoz hasonló; mert még azok is tuloznának az ily hullámzó állításokkal, kik mint kvalifikált emberek, öveztek óta — fizikailag már teljesen előregedve, de lelkileg teljesen ifjan — küzdenek — a mostani községi közigazgatás szülőkerjében — mint napaszmások; mert ha ma nem is, de holnap jöhet oly kérdés, melynek megfeleltetése sokszor napokig a rejtvény sejtje alá húzódik, miután hazánk vonatkozó törvénye — egész precíz — nem intézkedik föltötte; de azért a saegény — anyai oldalról meghehurcolt — községi tisztviselőnek mégis kell tanácsosul szolgálnia, s pedig úgy, hogy a helyzet és körülmény kiakadva ne legyen soha.

Bocsnat, talán már messzebb is vándoroltam, mint óhajtottam, visszatekint tehát a jövő számban a még hátralévő ismertetésére!

Azt hirdetik nagy bölcsen az egyes napi s heti lapok, hogy a községi államosításra nagy szükség van, de a régi választási jog megváltoztatása nélkül;

No köszönmön az ilyforma állomositását a községeket, mi nem valami örömmel kérjük az osztalékok helyébe; mert mi, ma már valódi államosítást nem is képzelhetünk másképp, mintha a feketédő korlásségtől

undorodó választási rendszer teljesen megsemmisítették; mert csak ezáltal lesz független az a közigazgatási bírói tekintély, és ment lesz a törvényből folyó szabad, legjobb lelkiismerete szerinti meggyőződés; mert csak így bírósághat lelkiismerete szerint, miután nem kell retelnie ki útán attól, hogy ennek vagy annak nem elégtette ki óhaját, és így ellene szavaz s hason sok ily szavazat által el is bukik; de ment lesz a sokat zaklatott községi tisztviselő is attól, hogy melyik községi előzőlőnek nem teszik az, hogy az ő szeme miért feleke, s miért nem barna, és meg lesz mentve attól is, hogy az egyes egyének érdekei — talán jogtalan — teljesedése előtt, az ő lelki meggyőződése ellenére, nem kell szemtel hynyna.

Elvitatatlan az, miként a választási jog, a nemzet ősi eredeti jogát képezi, és mint ilyen, nagyon szép is; de azonban fájdalom, nem bizonyul ödvös- és hasznosnak; már pedig ha valami nem tünik fel jónak, és ödvösnek; akkor kárhozatosnak sem színezheto az, ha azon nem jó s nem ödvös régiség helyébe, a kor igényeinek megfelelő új intézmény beállítása céloztatik, és meg is valóstítatik.

Vagy lehet hivatkozni a választási jog szabados a protekió nyomásából ment nyilvánulásra? azt hiszem nem sántítok állításomban, ha azt jelentem ki e helyütt, hogy ez a legtöbb esetben ellenkezőnek bizonyul.

Ha azon collegák, kik a választásoknál szemtanukul szerepeltek, visszamelekeznek a kijöi választásokra, be fogják látni azt hogy magyar hazánkban a szelősza minden irányban a kijöi választással óriási visszafeléek tapasztalható. Ritka esetben megtörténhetik az, hogy a választók rokonszerve jut érvényre, ilyenkor azt választják meg, ki legjobban be tudta magát a nép kegyeibe bizelegni, vagy legjobban értette az itatást; vagy pedig a választást vezető elnök érvényesít kandidál baltalmát, mikor is a protekió dönt a választás fölött; amennyiben azt a jelölt, kinek egy forma, talán kitűnőbb képzettsége van a többiél, s ki mellett a választók hangulata nyílnál. nem is jelöli, és így képzeltbe, mily szívesen fogadják a nép azt a kijöt, kiti a felsőbb nyomás kérszerítettet rájuk, a sokszor hangzatosított szavazati jog érvényesítése nélkül. Miből azután azon gyakorlat elentét származik a jegyző és salu népe körött, mely azután a békés és rendez ügykezelést, majdnem lehetetlennek teszi.

Ha tehát meg szünik a választási jog és helyébe a kinevezés rendszere jut, akkor egyszersmind megszünik vele sok visszaállapot.

(Folytatása és vége következik).

Hírek és külföldiek.

Személyi hírek. Gr. Degenfeld Lajos főispánunk ő méltósága meg jul. 6-én érkezett a székárosa s itt időzött egész héten. Ugyanis jul. 2-án elnököl a közig. bizottsági ülésen, azotul pedig mindennap d.-e. és d.-u. hivatalvizsgálatokat tartott. Mint értesülök a főispán teljes melegeződését fejezte ki minden hivatalban az észlelt példás rend s különösen a tisztviselők munkássága felett. Itt léte alatt a főispán mindennap ebédekét adott, melyekre meghíratnak a tisztikar tagjai, egyes hatóságok fejei s B-Gyarmat város előlék közönségéből igen számosan. Főispánunk csak tegnap távozott el Szontag Antal derék titkárja kíséretében Szikrára. A jul. 6-án tartott közigazgatási bizottsági ülésen a biz. tagok részéről csupán Balás Antal és Posztócsky Iván urak voltak jelen. — *Bercselly János* kolozsvári kir. ítélő táblai elnök szabadságidejét Bercsellen, *Harmos Gábor* kassai kir. ítélő táblai bíró pedig Szécsényben tölti el.

Kinevezések. Főispán úr ő méltósága dr. Bayer Sándor szécsényi orvost tszítéletbeli járkási orvossá, Tildy László vármegyei első osztályú irnokot pedig az alispáni hivatalhoz itkátórá nevezte ki.

Helyettesítés. Főispánunk gr. Degenfeld Lajos ő méltósága Okolicsányi Manó eddigi tszítai alügyészek árasztói dílnökké történt megválasztása által megörösdett tszítai alügyési állásra dr. Kossacsky Arnold bpesti jónérú ügyvédet helyettesíté.

Eszküvők. Pongrácz Sándor b.-gyarmati kir. adóhivatalnok f. 6-én vette B-Gyarmaton oltárhoz Dapsy Klemm kisasszonyt, Dapsy Béla földbírtokos ur szeretetlelkű kedves leányát. Az esküvők, mely a déli órákban ment vége az ev. templomban, fényes ebéd követte. — K-r a l i k Andor hontmegyei tszítviselő f. 6-án tartotta esküvőjét Gaál Ilonka kisasszonnyal, Gaál Ferenc földbírtokos oajos és művelt leányával Hont-Vísten.

Eljegyzés. Dr Steinfeld Frigyes, miskolci jónérú orvos jul. 6-án eljegyezte B-Gyarmaton Weisz Anna kisasszonyt, Weisz Dávid b.-gyarmati bírtokos művelt lelkülett bájos szép leányt.

A b.-gyarmati ügyvédi kamara Hederváry Antal elnöklete alatt jul. 1-én B-Gyarmaton a városbáza tanács-teremben tartá rendkívüli közgyűlést, melynek főtárgya volt az alelnök megválasztása. A kamara tagjai körül a helybelieken kívül kevesen vettek részt a vidékről. Losonczió Gellén Endre, Szécsényből Pintér Sándor, Szikráról Plachy Gusztáv, I. Ságrol Hederváry Antal és Gyura Adolf, Vámosmikoláról Kádár Kálmán és Tereskeröl Hodnár Mihály voltak itt. Annal több volt a megjelentmarás, úgy hogy a kamarának 63 tagja körül 44 ügyvéd gyakorolta szavazati jogát az alelnöki állás betöltésénél. A szavazás eredménye az, hogy a beadott 44 szavazatból 35 Balás József, 9 Vannay Ignácra esett. Szavazás tartama alatt Gyura Adolf sagi ügyvéd s hírbetd ellenzéki fórtu azt indítványozta, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök azért, mert a helyég és illeték novella legközelebbi tárgyalása alkalmával nem kevelőden apostrofálta az ügyvédi kart, a kamara visszatetsését fejezte ki. Az indítványhoz hozzá szölk: Hederváry, Sallágyi, Balás, Pintér és Vannay ügyvédek, s ezek körmpányrti része mégis annyira vitte a dolgot, hogy az indítvány véleményezést végett utasítások egyelőre a választmányhoz.

A balassagyarmati róm. kath. templomban, az ott folyamatba tett nagymérvű javítási munkálatok folytán

annak befejezéséig az istentisztelet szünetelni kénytelen. A hívek lelki-udvere bátrányos és állapoton nemleg akkép segítette, hogy a paulai sz. Vincze nővérek zárdá-épületének a föutczára néző egész földszinti helyiségét kápolnává alakították s a kápolnatelelő nővérek az egyház és a hívek javára felajánlották.

Kegyeleles lett. A „*Losoncz és Vidék*” írja: *Czebrían* köza grófbölgy annak emlékére, hogy a helybeli róm. kath. templomban fog jövi hó 6-án völgyenyének Hubay Jenő hegedűművésznek örök búcsút esküdni, 1000 frtot adott át dr. Valihora János plébánosnak, hogy a templomot ujonnan kifestesse és az oltárt tataroztassa. A festést Wohlrab rosznyói, az oltár díszítését Fuhrmann Gyula iglói mester fogja végezni. Az utóbbi fogja az oltár jobb és bal oldalán felállítandó két szobrot u. m. Szent István és Szent László magyar királyok 2 m. magas szobrait is készíteni. Mindezen munkálatok azonban csak szeptember hóban fognak elkészülni, a mikor Czebrían Mária grófkisasszony fog Bene Ferencz huszárpátiányval a losonczy r. kath. templomban egybekelni.

A díjkuglizásból, mely jul. 3-án B-Gyarmaton a gazdasági egyesület kísérleti telepén ment vége, díszkuglizás lett, amennyiben abban nemcsak B-Gyarmatról, hanem a vidékről is kedves és díszes hölgytársaságok csoportosított egybe a rendezőség. Támasz vacsora is volt, melynek végét azonban nem várta be a tűzes véru bátalság, hanem mindjárt az első fogás után tánczra perdült. A mulatságot a főispán és alispán urak is megtetselték látogatásukkal. A táncmulatság ifjélig tartott. Ez időtáiban aztán fényes uri fogatok szállították szét a szép társaságot, melynek körében voltak: Buttler Erviné, Cserevnyák Györgyné, Fő Árpádné Margit leányával, Hanzély Mártonné, Maró Lóráncz Margit leányával, Melicher Ferenczné Mariaka leányával, Rusznikó Antalné Gizella leányával, Scitarszky Jánosné Lolla leányával, Simonyi Dénesné, Pongrácz Malvin, örv. br. Pongrácz Emilné Margit leányával.

Névpnap. Csésztrén Madách Pál vendégzszerető báznál jun. 29-én Pál napja tartott. A bási úr és neje szöl, báró Buttler Matild gondoskodtak, hogy a szép számmal összegyűlt társaság kedélyesen érezze magát. Volt tősz a bási urra, családja, valamint a jelenlévő szereteti anyjukra úrr. Madách Károlynéa csigányzene, táncsja. A házianon kívül ott voltak: Scitarszky János alispán, neje és leányuk Lolla, Hanzély Márton tisz. főszolgabíró és neje, báró Buttler Ervin és neje Madách Imre és neje, Csernyus Allán, Balás Barna, Bete Béla, Pongrácz Ábrha, br. Buttler László, Fröhlich Frigyes, Kálnay Nándor, stb.

A vármegyei iszraeliták hitközségi küldöttségei junius 6-24-én d.-u. 3 órákor a b.-gyarmati szinagóga tanácstermében értekezletet tartottak főispánunk ama felhívása folytán, hogy a vármegyei iszraeliták névben ki fogja szereteti királyunkat ödvözölni? Az értekezleten mintegy 50-en vettek részt. Losonczió Wohl (Rumi) Adolf és Sternlicht voltak itt, azonkívül képviselte S.-Tariján, Szécsény és Szikrá legintelligensbb iszraelita tagjai által. Az értekezlet, melyet Elfer Ede b.-gyarmati hitközségi elnök hívott egybe s mindvégig tapintatosan vezetett, egyhangulag *Deutsch József* b.-gyarmati nagytudományú jeles főrabbit szelmele ki és kérte fel az izz. küldöttség vezetőjéül. Értekezlet után a jelenlévőket Elfer elnök fényesen megvendégelte.

Tűzök. B-Gyarmaton jul. 5-én két ízben ütött ki a tűz. Először déli 12 órákor a Tabán-utczában, mikor is Smidli szappanos iparos háza égett le, másodszor a Szécsényi-utczában, a hol két földész ház hamvadt el. Nagy a szerencse, hogy a szeles napon a tűzek tovább nem terjedtek. A tűzjelzés most is, mint mindig, későn történt. Tűsoltóink derekasn elbántak a tűzekkel.

A málnapatakal orodás gyermekeket és az ügygári elemi iskola növendékeit, mint ezt levezetünk egy hosszabb és költői hangulattal írt levelelben megírja, nagy gyönyörűségben részesítették Kubinka Gézné és Kubinka Istvánné urhölgyek. Ugyanis kedélyes junialist rendeztek számukra s elláták őket mindazzal, aminek a gyermeki szív és gyomor végtelenül örül. Tehát volt ebéd, uzsonna, szálós körmenet a saluban, táncz és ami fő, — crukor. A szegényebb szülők szíve hálaesztettel volt tele, s örültek a felett, hogy Zúrkó Berta kisasszony, a kitűnő örvös, a töt csemetékbe oly sikeresen ojtogatja be a magyar nyelvet.

Halálozás. Buris Pál vázri ügyvéd 70 éves korában elhunyt.

Sertesórbáncz. Mohora és Ecseg községek területére nézve az alispán a sertesórbáncz felléptét határozottilag megalapította.

A hesszeni légy (cecidia destructura) mint értesülünk, vármegyekben is jelentkezik és pedig a vármegye keleti részeiben.

Kuhland bíkák. A kassai m. k. gazdasági tanintézetnél 4 drb kuhlandi bíka van elalásra száma a 200 frtért, melyeket első sorban a községek kapnak meg, ha esiránt augusztus hó végéig a nógárdmegyei gazdasági egyesületet megkeresik.

Az aratóegyházmutató. A nyitramegyei gazdasági egyesület a f. évi július hó első felében gróf Hunyady Imre úrményi uradalmanak tárnóczi gazdaságában aratóegyházmutatót rendez. Bejelentések mielőbb az egyesület titkari hivatalához Nyitrára intézendők, a hol bejelentési írek is kaphatók.

Főhírvuk olvasónak figyelmét Engel D. b.-pesti szolgágyáros és díszlő hirdetésére, kinek díszítési munkálatai ídes és kivitelt tekintetben minden alkalommal különös elismérésben részesültek. Nagy raktára pedig azon előnyt nyújtja, hogy díszítési cukkok kölcsönbe is adnakak.

A budapesti állami ipariskolába (VIII. ker. Népszínház-utca 8. sz.) a beiratkozás szeptember 1. napjától 6-ig tartanak. Az intézetbe rendes tanulók felvételtök azok a 15. évet betöltött ifjak: a kik a polgári iskola, gymnasium vagy realiskola négy első osztályában jó osztályzatú bizonyítványt nyertek azon tantárgyakból, a melyek az ipariskola első, évfolyamának fő

tanterveket képezik, ezek: a magyar nyelvtan, számtan és algebra, mértan és mértani rajz b) iparosságok és mindazok, kik az előbbi pontban kívánt ismeretekben a felvételi vizsgálatnál kellő készséget tanúsítanak. c) Rendkívüli tanulók felvételének egyes szakosztályokba azok, kik az iparos tanulók számára szervezett iskola három évi tanulmányát bevégezték és legálább jó osztályzatú bizonyítványuk van, továbbá, kik a megkiváncsolt ismereteket később igazolják. Általában szükséges, hogy a belépni kívánók névvel az általa választott szakosportbeli iparágban már előző gyakorlatot szerzett. de legalább az az két havi nyári szünet alatt, mely után az intézetbe akar lépni, a gyakorlatban foglalkozott legyen. Az intézetnek öt szakosztálya van a. m. az építészeti, a gépészeti, a vegyészet, a fém-vasipari és a faipari szakosztály. A beiratás díj 2 forint, a tandíj félévenként 10 forint. Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgató.

Hungaria országos magyar vajkiviteli részvénytársaság a czíme annak a vállalatnak, mely Budapestre a magyar kir. földművelésügyi minisztérium támogatásával egy millió korona alapítvánnyal légiában megalakult. Lapsunk mai számban közöljük az új, a közgazdaság terén valóban forradalmat alkotó vállalatnak a gazdasági és pénzügyi intézet felhívását. Ha más államok tevékenységi eredményét tekintjük, szinte csodálattal, hogy nálunk a gazdaság ezen előrelépése, mely állandó tekintély és jövő-

delmi forrást nyújt, az állattenyésztést biztos irányba tereli és e mellett nemcsak hogy nem szorít ki más gazdasági ágat, sőt ellenkezőleg, a nagyobb és jobb trágyatermelés folytán az egész termelést még teljesebben fokozni fogja. Különösen az előrehaladottak nyugotti államok gazdái már rég felismerték az okoskerti tevékenység és ezzel karöltve a jobb és nemesebb állattenyésztés előnyeit, ott már tevékenység nélkül mezőgazdaság nem is képzelhető. Reméljük, hogy a magyar gazda nem sarkodik el saját érdeke előtt, hanem különösen most, amidőn a földön bányászó gabonáinak, a már nevéregelesen alacsony gyapjainak, az ürkívitel szűkítésére, a gazdasági szarvasgázok pusztulására, a megdrágult munkakerő, megingatták az eddigi biztonságos gazdasági alapokat, erőteljesen megragadja a „Hungaria” országos magyar vajkiviteli részvénytársaság által nyújtott alkalmat és nemcsak a nálunk is meghonosult vajtermelés és vele kapcsolatosan állattenyésztésük is. Ezt annál inkább reméljük, mert a „Hungaria” országos magyar vajkiviteli részvénytársaság régi, kipróbált és általában ismert gazdasági és kifizetői keretében van, kik minden tekintetben biztosított képernek, hogy működésükhez köztük várakozásnak meg is fognak felelni. Előre tehát, okoskerti tevékenység és okoskerti állattenyésztés legyen jelszavunk!

Felállítás szerkesztő: Horváth Danó.
Főmunkatárs: Reményi Károly.

Hirdetések és nyílttérli közlemények
Jutányos árak mellett fölvetetnek a lapok
kladóhivatalában.

Fogak

Hírlására, blomirozására, műfogak és pedig egy egész fogorok, mint egyes fogak készítésére s ezek javítására jutányos áron vállalkozom. Továbbá

odvas fogak és foggyökereket

gyors és fájdalom nélkül (Cocain) való kihúzására, valamint női hajmunkák el-készítésére is ajánlom.

MOLNÁR JÁNOS
Fodrász és műfogász terem B.-Gyarmaton.
Hölgyek részére külön terem, kapu a bejárat.

SCHÖNFELD MIKSA,
kárp. és aszt. bútorraktára B.-Gyarmat.

a KOSSUTH-utczában.

Ajánlja dúsán felszerelt, jutányos árú rak-tárát szilárd anyagból készített, modern izlésű, különf. fa-, vas- és kárpitosbútorokban úgy egyen-ként, mint szalónok, szobák, vendéglők és egy-leti helyiségek teljes berendezésére nézve. Dús választék olajoyomatú és üvegre festett, kitűnő kivitelű, tetszetős fali táj- és egyéb ábrázalt képekben, fa- és aranyozott keretű tükörökben.

Gyermekekocsi, nemkülönbön mindennemű és méretű koporsók nagyrészt kész raktára.

Változó megrendelések postaszo és lehelőleg gyer-om teljesíthetők.

Egy jó házbeli való és az általános tanácsokkal felvértezett.

Befőzni való

válogatott nagyüzemi spanyol meggyet, kiváló fi-nom nagy kajszin-barackot 5 kilós kosarakban gondosan csomagolva 1 forint 36 krót kold.

HOFFMANN A. Nyiregyháza.

Haszonbérlet

Nagyrázmegyében, Karacs-Keszi határban fekvő és 502 hold kiterjedésű völgyfő, 125 hold kiterjedésű lászó-rögyi és 138 hold ki-terjedésű Sáfary-kerti pusztán, együttesen 780 hold és 863 négyezeg-öl kiterjedésű birtokom akár külön: kisebb gazdaságokra felosztva, akár együttesen, folyó évi szeptember 30-tól kezdve több évre haszonbérbe kiadók. Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos: **Décsy Imre** ügyvéd Budapest VI., Andrássy-ut 1. sz.

Haszonbérlet

A „HUNGARIA”
országos magyar vajkiviteli részvénytársaság értesíti
a t. gazdaközönséget,

hogy irodáját Budapest, Dalszínház-utca 10. sz. a. megnyitotta és vajtermelésre vonatkozó bejelentéseket elfogad és vajszállítási szerződéseket köt; a vajátvételt azonban csak f. évi október hó 1-én kezdi meg.

Ennélfogva felkérjük a t. gazdaközönséget mielőbbi bejelentkezésre, mert egy vajtermelésre berendezendő tevékenység felszerelése tekintettel a már is be-állott tömeges megrendelésekre, legálább is 8 hetet vesz igénybe.

Részletes, az egész okoskerti vajtermelést röviden tárgyaló szó- vagy írás-beli felvilágosításokkal legnagyobb készséggel szolgálunk.

A „Hungaria” országos magyar vajkiviteli részvénytársaság igazgatósága:

Báró Jósika Gábor s. k., elnök.
Kunkel Imre s. k., vezérigazgató.

HIRDETÉS.

Az esztergomi érsekség és Patak közönség tulajdonit képező pitaki „Csölle” malomépület minden berendezésével és vízvezetékekkel nyilvános árverésen örök áron a legtöbbet igérőnek el fog adni.

Az árverés határnapján f. évi július hó 30-ik napja a dejtári körjegyzőségi hivatalba délelőtti 9 órára tűzölik ki, melyre a venni szándékozók tisztelettel meghívotnak.

Az árverésben részt venni kívánók a malom becsárának 10%-át azaz 55 forintot az árverést tartó köldöttének az árverés megkezdése előtt készpénzben lefizetni tartoznak, mely összeg a legtöbbet igérőtől mint bántalmaz visszatarthatni, a többi árverésnek pedig az árverés után legott vissza fog adni.

Az árverési és szerződési feltételek a primári dejtári gazd. intézőségől betekintheők. Esztergom, 1894. július 1-én.

Az esztergomi érsekség.

KIADÓ LAKÁS.

B.-Gyarmaton, a Szécsényi-utczában lévő volt Garam Jenő-tele épület, mely 6 szoba-, konyha-, előszoba- és kertből áll, f. évi október hó 1-től kiadó. Bővebb értesítés a föltételek iránt ugyanott nyerhető.

Bodonyi Károly, tulajdonos.

ENGEL D. diszitó és zászlógyáros
BUDAPEST, IV. Gróf Károlyi-utca 28.

Elfogad diszítéseket
Ő Felsége fogadtatásához
kölsöndij mellett.

Készít minden szakkell tárgyakat. Egyes diszi-tést cizkkek is kölsöndibe adnak.

Vadászjogbérbeadási hirdetmény.

A főleki Coburg hercegi erdőhivatal a herceg-uradalom erdő- és mezőgazdászati jogot Ipoly-lítkén írásbeli ajánlat útján folyó évi november 1-től nyíltban két (6) évre bérbe adja. Az ajánlatok legkésőbb f. é. augusztus 15-ig az alulírt erdőhivatalhoz adan-dók be, hol a vadászjog bérbeadására vonatkozó feltételek is megvannak.

Megjegyeztetik azonban, hogy a hercegi uradalom fenntartja magának a jogot, a bér nagyságára való tekintet nélkül bérlejtől azt választani, kit erre nézve legmegfelelőbbnek talál. Pétek, 1894. június 14-én.

Coburg hercegi erdőhivatal.

Nyomtatott óv. Kék Lászlóval Balassa-Gyarmaton.

Vendéglő-áthelyezés.

A b.-gyarmati Kaszinó-épület azon földszinti helyiségeiben, a hol eddig a czukrászda volt, tel-jes kényelemmel felszerelt vendéglőt, sürházat és kávéházat nyitottunk, jól a n. ó. közönség minden igényeinek megfelelően, egyszerűsággal és díszességgel, azaz a n. ó. közönség számára istállóberendezés-sel szolgáltatásra állunk.

Tisztelettel:
Steiner Dávid, bérlo.
Teller Ignác, vendéglős.